

Jaarverslag 2020

Inhoud

1. De werking van Antwerp Tax Academy.....	5
1.1. Achtergrond	5
1.2. Doelen.....	6
1.3. Onderzoekslijnen	7
1.3.1. Het draagkrachtbeginsel als 'leitmotiv' voor de hervorming van de personenbelasting in de actieve welvaartstaat	7
1.3.2. Ondernemen in de 21e eeuw en nieuwe technologieën: fiscale opportuniteiten en uitdagingen.....	8
1.3.3. Fiscaal federalisme.....	9
1.3.4. Het beheer van het privaat vermogen vanuit fiscaal perspectief.....	9
1.3.5. Fiscaal (rechts) vergelijkend onderzoek.....	10
1.4. Ondersteunende faculteiten en instellingen	11
1.5. Organen	12
1.5.1. Directiecomité.....	12
1.5.2. Algemene ledenvergadering.....	13
1.6. Publiciteit	13
2. Lopende onderzoeksprojecten en onderzoeksfinanciering.....	13
2.1. Externe financiering	13
2.1.1. Erasmus+ project.....	13
2.1.2. FWO-projecten.....	13
2.1.3. Projecten in samenwerking met buitenlandse universiteiten	14
2.1.4. Privaat gefinancierde onderzoeksprojecten	14
2.1.5. Onderzoeksprojecten gefinancierd door de federale overheid.....	14
2.1.6. Onderzoeksprojecten gefinancierd door Europa.....	15
2.1.7. Onderzoeksprojecten gefinancierd door de Vlaamse overheid	15
2.2. Interne financiering	15
2.2.1. BOF	15
2.2.2. IOB.....	15
2.2.3. Mandaatassistenten.....	15
2.2.4. BOF Methusalem.....	15
2.3. Lopende financieringsaanvragen	16
2.4. Afgeronde doctoraten	16
2.4.1. Fiscale verdragsbevoegdheden in een federale staatsstructuur	16

2.4.2. Strafrechtelijke handhaving van fiscale verplichtingen. Een pleidooi voor een doordachte depenalisering	16
3. Permanente vorming douane en accijnzen.....	17
3.1. Europese erkenning.....	17
3.2. Nationale erkenning	17
3.3. Curriculumwijziging ManaMa fiscaal recht, afstudeerrichting douane en accijnzen	17
3.4. Modules.....	17
3.4.1. Algemene module	17
3.4.2. Specialisatiemodules.....	17
4. DIGITAX.....	18
4.1. Lopende onderzoeksprojecten en onderzoeksfinanciering	18
4.1.1. Methusalemfinanciering	18
4.1.2. Externe financiering	19
4.1.3. Interne financiering, andere dan Methusalemfinanciering	20
4.1.4. Affiliaties zonder financiële impact, met oog op indiening post doc financiering.....	20
4.2. Activiteiten	21
4.2.1. Jaarlijks congres: ‘Tax and Digitalisation. Challenges and Opportunities’	21
4.2.2. Summerschool: ‘Legal Technology and Legal Innovation’	21
4.2.3. Opleiding: ‘Coderen voor juristen’	21
4.2.4. Opleiding: ‘Transfer Pricing’	21
4.2.5. Webinar DigiTax/Digi4Fed: ‘Big data and artificial intelligence: the challenges for (tax) authorities	21
4.2.6. Workshop on Digital Taxation, Sustainable Investments and Green Economy	21
5. Samenwerkingen	22
5.1. Formele samenwerkingen	22
5.2. Informele samenwerkingen	23
6. Financiële situatie.....	24

1. De werking van Antwerp Tax Academy

1.1. Achtergrond

Het interfacultair instituut voor belastingwetenschap 'Antwerp Tax Academy' (ATA) werd opgericht op 20 november 2012 en is een samenwerking tussen de faculteiten Rechten, Letteren & Wijsbegeerte, Wetenschappen (departement Wiskunde informatica), Bedrijfswetenschappen en Economie, Sociale Wetenschappen, het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –beheer en Antwerp Management School.

Het maatschappelijk doel van Antwerp Tax Academy bestaat in het bevorderen, faciliteren en uitvoeren van multidisciplinair fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek.

De uitbouw van de moderne sociale welvaartsstaat zoals die zich sinds de vorige eeuw heeft voltrokken, heeft ertoe geleid dat de overheid steeds meer wordt bevraagd. Naast het vervullen van klassieke overheidstaken (ordehandhaving, defensie en justitie) komt de overheid om redenen van elementaire sociale rechtvaardigheid ook actief tussen in het herverdelen van de welvaart. Tal van transfermechanismen onder de vorm van belastingen en sociale zekerheidsbijdragen zijn hiervan het bewijs. De overheid werpt zich echter ook op als aanbieder van allerlei collectieve voorzieningen, zoals in de gezondheidssector, in het onderwijs, in de transportsector (openbaar vervoer, wegeninfrastructuur), in de cultuur- en sportinfrastructuur enz. De realisatie van al deze taken vergt enorme budgettaire inspanningen waarbij belastingen een centrale rol vervullen (financiële functie). Samen met de verruimde overheidsfunctie is echter ook de eendimensionale visie op de rol van belastingen geëvolueerd. Naast een zuiver financiële functie worden belastingen ook als beleidsinstrument gehanteerd (regulerende functie). Het fiscale instrumentarium wordt dan gebruikt om een bepaald gedrag van de belastingplichtigen te stimuleren (bijv. investeringen, sparen, tewerkstelling) c.q. te ontmoedigen (bijv. milieuvervuiling, delokalisering van bedrijven). De studie van de belastingen kent daarom zeer uiteenlopende dimensies. Vragen zoals “wanneer belastingen heffen?” en “welke belastingen heffen?”, behoren tot de leer van de openbare financiën. Vragen zoals “hoe de belastingen vestigen en invorderen?” en “welke waarborgen toekennen aan de belastingheffende overheid resp. aan de belastingplichtigen?” worden gerekend tot de rechtswetenschap.

Maar ook nog andere disciplines zoals psychologie, ethiek, geschiedenis, economie, informatica en sociologie zijn geïnteresseerd in de belasting. Vooral de niet-financiële functies van de belastingen wekken deze interesse.

Deze multifocale benadering van belastingen vormt samengevat de belastingwetenschap, die dienstig kan zijn bij het doorgronden van de fiscale kennis- en beleidsvragen waarmee de hedendaagse samenleving wordt geconfronteerd.

De globalisering van het economisch verkeer, een toenemende mobiliteit van bedrijven en personen met de daaraan verbonden problemen van migratie en integratie van bevolkingsgroepen, de meergelaagdheid van de samenlevingsstructuren als gevolg van o.m. de uitbouw en verdieping van (bestaande) (supra)nationale structuren (bijv. de Europese Unie, de federalisering van nationale staatsverbanden), de solidariteit tussen staten, bevolkingsgroepen en individuen binnen deze gewijzigde structuren, vormen slechts enkele van de zovele uitdagingen en evoluties waarmee de belastingwetenschap te maken heeft.

Antwerp Tax Academy wil een interfacultair onderzoeksplatform bieden om de fiscale onderzoeksinspanningen vanuit een multidisciplinaire invalshoek te consolideren en verder uit te bouwen.

Het wil in de eerste plaats een ontmoetingsplaats bieden voor academici verbonden aan de Universiteit Antwerpen om hun fiscaal onderzoek beter op elkaar af te stemmen en om de multifocale dimensie ervan scherper te stellen. Het wil voorts een hefboom bieden om de samenwerking met andere binnenlandse en buitenlandse fiscale onderzoeksinstellingen (verder) uit te bouwen. Tenslotte wil het een forum bieden voor overleg en samenwerking met beleidsverantwoordelijken en voor valorisatie en verspreiding (door lezingen en vormingsprogramma's) van de bereikte onderzoeksresultaten.

Het interfacultair instituut is thans administratief verankerd in de Faculteit Rechten.

1.2. Doelen

Antwerp Tax Academy, als een multidisciplinair en interfacultair instituut voor fiscale studies, heeft de volgende doelstellingen:

- het leveren van een bijdrage aan de belastingwetenschap en derhalve aan de samenleving door fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek, academische vorming en wetenschappelijke dienstverlening op het domein van de belastingen in de ruime zin van het woord;
- op een georganiseerde en gebundelde wijze meer zichtbaarheid geven aan de inspanningen die op het vlak van onderzoek, vorming en dienstverlening reeds door de verschillende onderzoeksgroepen, faculteiten, departementen en medewerkers werden geleverd op het terrein van de fiscaliteit;
- zorgen voor duidelijke externe erkenning, zowel internationaal als nationaal, van de fiscale deskundigheid en capaciteiten die aanwezig zijn aan de Universiteit Antwerpen en aan de Antwerp Management School;
- mobiliseren en versterken van het aanwezige potentieel aan onderzoekers en deskundigheid met het oog op het vormen van een voldoende kritische massa om de Universiteit Antwerpen en Antwerp Management School volwaardig te laten participeren in belangrijke internationale en nationale onderzoeksprogramma's;
- bieden van een onafhankelijk, open en pluralistisch academisch platform waar ook wetenschappers van buiten de Universiteit Antwerpen en de Antwerp Management School terecht kunnen voor multidisciplinair fiscaal onderzoek;
- zorgen voor een duidelijk institutioneel academisch aanspreekpunt voor externen (individuele onderzoekers alsook onderzoeksinstellingen) op zoek naar onderzoek, vorming of dienstverlening; het ontwikkelen en ondersteunen van specifieke vormingsinitiatieven op fiscaal vlak;
- het instandhouden en activeren van een open en levensbeschouwelijk pluralistisch platform voor samenwerking tussen het academische milieu (universiteiten, hogescholen) en de samenleving (overheden, bedrijven, belangengroeperingen enz.).

1.3. Onderzoekslijnen

Momenteel is Antwerp Tax Academy gericht op vijf onderzoekslijnen. In 2015 werden de vierde en de vijfde onderzoekslijn aan de drie originele onderzoekslijnen toegevoegd (zie punt 1.3.4 en punt 1.3.5). In de loop van 2018 werd onderzoekslijn 2 *'Belastingen als instrument ter bevordering van het ondernemerschap'* geactualiseerd en omgevormd tot onderzoekslijn *'Ondernemen in de 21e eeuw en nieuwe technologieën: fiscale opportuniteiten en uitdagingen'* (zie punt 1.3.2).

1.3.1. Het draagkrachtbeginsel als 'leitmotiv' voor de hervorming van de personenbelasting in de actieve welvaartstaat

De wetgever heeft bij de hervorming van de wetgeving inzake de inkomstenbelastingen in 1962 duidelijk rekening willen houden met de draagkracht van de belastingplichtige. Deze ambitie stond vooral centraal bij de uitwerking van de personenbelasting. Genoemde belasting werd immers sindsdien geheven op de globale inkomsten, ongeacht de aard ervan, en de cumulatieve belasting van de inkomsten van echtgenoten werd veralgemeend.

De wetgever ging uit van de gedachte dat een rechtvaardige lastenverdeling niet behoorlijk kon worden gerealiseerd indien enkel rekening werd gehouden met het fiscaal draagvermogen van het individu. Het gezin werd gezien als een economische eenheid, en derhalve werd, ter beoordeling van de draagkracht van de belastingplichtige, de samenstelling van zijn gezin in aanmerking genomen. Dit uitte zich o.m. in de verhoging van het belastingvrij minimum en een progressieve reductie op basis van het aantal familieleden ten laste. Op grond van voormeld beginsel werd ook de invoering gerechtvaardigd van de progressie van de tarieven in de personenbelasting. Wel werd erover gewaakt dat deze progressie niet zo hoog werd opgevoerd dat zij zou leiden tot een inkomensnivellering i.p.v. tot enkel een billijke aanpassing van de belastingdruk aan het werkelijke draagvermogen. Ook de omstandigheid dat de personenbelasting in principe wordt geheven op een netto-grondslag, geeft uiting aan het draagkrachtbeginsel.

Over de jaren heen is het Wetboek inkomstenbelastingen echter veelvuldig gewijzigd, met als gevolg dat van de oorspronkelijke bedoeling een eenvoudige belasting te ontwikkelen, weinig terecht is gekomen en dat van de eerbiediging van het draagkrachtbeginsel steeds minder sprake is. Dit rechtvaardigt de vraag of ons huidige stelsel in globa nog beantwoordt aan het grondwettelijk gewaarborgd gelijkheidsbeginsel, waarvan het draagkrachtbeginsel kan worden beschouwd als een uitloper. De zware fiscale druk op inkomsten uit arbeid vergeleken met de fiscale druk op andere inkomsten, vormt hiervan een schoolvoorbeeld. De belastingdruk voor loontrekkenden in België behoort al jaren tot de hoogste ter wereld ondanks talrijke beleidsmaatregelen om hieraan te verhelpen.

Verder hebben de verschillende aanpassingen aan het Wetboek inkomstenbelastingen sinds 1962 ertoe geleid dat de Belgische inkomstenbelastingen hopeloos ondoorzichtig en ingewikkeld zijn geworden en rijst de vraag door welke basisopties de inkomstenbelastingen thans worden beheerst.

Belastingplichtigen hebben het steeds moeilijker om de logica van het systeem te doorgronden, zij worden geconfronteerd met talloze snel wijzigende, moeilijk te begrijpen fiscale regeltjes waarvan de samenhang en logica vaak ver te zoeken is.

Belastingplichtigen dreigen hierdoor steeds meer te vervreemden van het fiscaal regime waaraan zij worden onderworpen. Een gevolg is dat zij steeds minder begrip kunnen opbrengen voor de zinvolheid van de forse financiële inspanning die jaarlijks van hen wordt verwacht.

De personenbelasting vandaag vertoont fundamentele onevenwichten die vragen om een meer grondige hervorming. Opdat een degelijke hervorming op een voldoende ruim (maatschappelijk) draagvlak zou kunnen rusten, is voorafgaandelijk een grondig debat vereist dat rust op interdisciplinair fundamenteel onderzoek. Zo moet o.m. opnieuw de vraag worden gesteld of de oorspronkelijke basisopties inzake de personenbelasting (nl. een eenvoudige, efficiënte en rechtvaardige belasting naar draagkracht) nog wel als valabel kunnen worden beschouwd. Indien het draagkrachtbeginsel niet meer als een aanvaard uitgangspunt wordt beschouwd, rijst de vraag volgens welk(e) beginsel(en) de personenbelasting dan wel gestalte moet krijgen. Wordt het draagkrachtbeginsel daarentegen nog wel aanvaard, dan rijst de vraag of draagkracht beoordeeld moet worden op individuele basis (per belastingplichtige) dan wel rekening houdende met al dan niet juridisch gestructureerde samenlevingsvormen (bijv. feitelijke samenwoning, wettelijke samenwoning, huwelijk, enz.). Voorts rijst de vraag of vanuit het draagkrachtprincipe het nog kan worden verantwoord dat in de personenbelasting de verschillende soorten inkomsten zo uiteenlopend worden belast. Vergelijk daartoe bijv. de belasting op de roerende inkomsten en bepaalde onroerende inkomsten met de belastingdruk op inkomsten uit arbeid.

Beperkt de vaststelling van de draagkracht zich tot de “draagkracht” geput uit inkomen (ongeacht de oorsprong ervan: arbeid of vermogen), of moet ook rekening worden gehouden met het volledige vermogen van de belastingplichtigen, ook als dat geen inkomen genereert? Moet bij de vaststelling van de draagkracht naast het inkomen en/of vermogen eventueel nog rekening worden gehouden met andere factoren (bijv. de koppeling van draagkracht aan cognitieve capaciteiten, enz.)?

1.3.2. Ondernemen in de 21e eeuw en nieuwe technologieën: fiscale opportuniteiten en uitdagingen

Nieuwe technologieën en de digitalisering hebben een fundamentele impact op onze maatschappij. Deze evolutie brengt zowel fiscale opportuniteiten als uitdagingen met zich mee.

Aan de ene kant bieden nieuwe technologieën (datamining, blockchain, internet of things, enz.) opportuniteiten voor de fiscale administratie op het vlak van efficiëntie, als middel voor een betere handhaving van de belastingplicht. Deze verhoogde efficiëntie kan voor ondernemingen bijdragen tot meer vertrouwen in een goed georganiseerde overheid, tot minder administratieve lasten, meer transparantie en een betere ‘compliance’. Doch privacyoverwegingen en meer algemeen, de rechtsbescherming van de belastingplichtige moeten hierbij eveneens in aanmerking worden genomen.

Aan de andere kant leidt de digitalisering tot een nieuwe economische werkelijkheid (bv. nieuwe werkvormen en nieuwe ondernemingsmodellen), waarmee de huidige regelgeving onvoldoende rekening houdt. Het is van belang dat ook binnen deze nieuwe economische werkelijkheid ondernemingen een rechtvaardige belastingbijdrage betalen in functie van de plaats waar waarde wordt gecreëerd.

Voorts biedt de digitalisering nieuwe risico's van agressieve fiscale planning en concurrentiestrijd tussen lidstaten om investeringen aan te trekken. Ook België ontsnapt hier niet aan en participeert als kleine, open economie zelfs effectief mee aan deze hevige concurrentiestrijd.

Het regelgevend kader moet aan deze evolutie aangepast worden, om te blijven voldoen aan de eisen van gelijkheid, draagkracht en efficiëntie. Dit vormt een uitdaging aangezien waardecreatie in de digitale economie minder gekoppeld is aan fysieke aanwezigheid, maar meer aan immateriële activa die eigen zijn aan de digitalisering (intellectuele eigendomsrechten, artificiële intelligentie).

De aanpassing van de internationale, Europese en Belgische ondernemingsfiscaliteit aan deze wereldwijde ontwikkelingen, staat centraal in deze onderzoekslijn.

1.3.3. Fiscaal federalisme

Onder de druk van de financiële en daaropvolgende economische crisis lijkt in de Europese Unie, en meer in het bijzonder in de Eurozone, een toegenomen behoefte aan verdere integratie op fiscaal en begrotingstechnisch vlak. Deze vaststelling rechtvaardigt vragen over het al dan niet afstaan van 'fiscale' soevereiniteit door de lidstaten ten gunste van de Europese Unie resp. de Eurozone.

Moet de versterking van de economische en monetaire unie binnen de Europese Unie, en meer specifiek binnen de eurozone, effectief leiden tot een grotere inspraak op Europees niveau bij de uitoefening door de lidstaten van hun eigen fiscale bevoegdheden? Zo ja, tot hoever is men bereid deze verdergaande inspraak vanuit Europa toe te laten en hoe verhoudt dit alles zich tot het zgn. subsidiariteitsprincipe?

Veronderstelt een monetaire unie ook dat (op termijn) meer moet worden geraakt aan de nationale fiscale soevereiniteit zelf van de lidstaten en tot de invoering van regelrechte Europese belastingen?

Ten slotte roept de ontwikkeling naar meer regionale autonomie binnen de EU-lidstaten, vragen op over de mogelijkheden tot en de grenzen aan de verkaveling van fiscale bevoegdheden over meerdere bestuursniveaus en naar de wijze waarop bestuursrechtelijke verzelfstandigingsprocessen fiscaal het meest optimaal kunnen worden afgewikkeld.

1.3.4. Het beheer van het privaat vermogen vanuit fiscaal perspectief

Deze vierde onderzoekslijn is gericht op multidisciplinair onderzoek (juridisch, sociologisch, economisch en ethisch) over de fiscale aspecten van het privaat vermogen gezien vanuit het perspectief van de eigenaar.

Eenzijds focust het onderzoek op het fiscale statuut van het privaat vermogen gedurende het leven. Het onderzoek richt zich daarbij in eerste instantie op de fiscale gevolgen van het verwerven van vermogen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de fiscale behandeling van het beheer en het bezit van het vermogen.

Anderzijds richt het onderzoek zich op de fiscale behandeling van de overdracht van vermogen en naar de verhouding tussen vermogenstransfertsbelastingen tot eventuele vermogensbelastingen. Het fiscaal regime van de overdracht van het vermogen, weerspiegelt vaak de eigen bijzondere visie van de fiscale wetgever op traditionele concepten als gezin en vermogen. Zo stimuleert de fiscale wetgever via tal van technieken (categorieën erfgenamen, gelijkstellingen, vrijstellingen en verminderingen) de gezinsvorming. Te denken valt aan het fiscaal statuut van partnerrelaties of aan de fiscale behandeling van zorgrelaties. Via vrijstellingen en verminderingen bij de overdracht van bepaalde vermogensbestanddelen beïnvloedt de fiscale wetgever ook de wijze van samenstelling van het vermogen. Te denken valt hier aan de fiscale behandeling van familieondernemingen, maar evenzeer aan de vrijstelling op de vererving van de gezinswoning.

1.3.5. Fiscaal (rechts) vergelijkend onderzoek

In de vijfde en laatste onderzoekslijn van Antwerp Tax Academy staat de (rechts)vergelijkende methode centraal. Deze onderzoekslijn heeft twee stromen.

Een 1ste stroom onderzoekt volgens de (rechts)vergelijkende methode lokale, regionale, nationale, Europese en internationale fiscale knelpuntthema's. Daarbij wordt vooral aandacht besteed aan structurele verschillen en gelijkenissen tussen belastingssystemen. Onder meer de volgende thema's komen aan bod: statuut van de algemene rechtsbeginselen, interpretatiemethoden, maatregelen tegen agressieve fiscale planning, stimuli voor onderzoek en ontwikkeling, fiscale autonomie van lokale overheden en de overheid als belastingplichtige.

Vanuit een multidisciplinaire invalshoek (juridisch, economisch, sociologisch, filosofisch, psychologisch of historisch) wordt onderzocht hoe verschillende belastingssystemen verklaard kunnen worden, en worden nieuwe inzichten en oplossingen gezocht.

Het rechtsvergelijkend onderzoek draagt ook bij tot de vier andere onderzoekslijnen van Antwerp Tax Academy (namelijk het draagkrachtsbeginsel, de belastingen als instrument ter bevordering van het ondernemerschap, het fiscaal federalisme en het beheer van het privaat vermogen).

Een 2de stroom onderzoekt de functies van de rechtsvergelijkende methode in fiscalibus. Waartoe dient deze methode?

Ten eerste wordt in de rechtsleer aangenomen dat rechtsvergelijking toelaat het eigen recht beter te kennen, omdat op deze manier het referentiekader ruimer wordt. Aldus worden nieuwe invalshoeken gevonden voor de verbetering van het eigen recht.

Ten tweede wordt vastgesteld dat de nationale belastingssystemen onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Dit leidt tot coördinatieproblemen (bv. afbreuk aan draagkrachtbeginsel, dubbele belasting, ruimte voor agressieve fiscale planning). Fiscale rechtsvergelijking laat toe om het belastingstelsel van andere landen beter te kennen, zodat de systemen beter op elkaar afgestemd kunnen worden.

Ten slotte is minder duidelijk of rechtsvergelijking ook een verdergaande rol kan hebben. Zo kan worden vastgesteld dat het Europees Hof steeds vaker uitgebreid beroep doet op de rechtsvergelijkende methode om de draagwijdte van de in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) bepaalde grondrechten te beoordelen. Daarnaast doen ook nationale hoven in meerdere of mindere mate beroep op de rechtsvergelijkende methode om het eigen belastingrecht te interpreteren.

Onderzocht wordt hoe ver de functies reiken van de rechtsvergelijkende methode. Wat zijn de mogelijkheden en de grenzen?

1.4. Ondersteunende faculteiten en instellingen

Antwerp Tax Academy wordt door de hierna vermelde faculteiten en instellingen ondersteund:

Faculteit Rechten:

- Onderzoeksgroep Onderneming & Recht
- Onderzoeksgroep Overheid & Recht
- Onderzoeksgroep Persoon & Vermogen
- Onderzoeksgroep Rechtshandhaving

Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie:

- Departement Accountancy en Financiering
- Departement Algemene Economie
- Departement Marketing
- Departement Engineering Management

Faculteit Letteren en Wijsbegeerte:

- Centrum voor Ethiek (Departement Wijsbegeerte)
- CLiPS (Computational Linguistics & Psycholinguistics)
- Departement Vertalers en Tolken
- Departement Geschiedenis

Faculteit Sociale Wetenschappen

- Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck

Faculteit Wetenschappen

- Departement Wiskunde-Informatica - Onderzoeksgroep Ontwikkeling database systemen (ADReM Data Lab)

Instituut voor Ontwikkelingsbeleid – en beheer (IOB)

Antwerp Management School

1.5. Organen

1.5.1. Directiecomité

Hierna volgt een overzicht van de leden van het directiecomité van Antwerp Tax Academy:

Renate Barbaix , Faculteit Rechten
Linda Brosens, Faculteit Rechten
Toon Calders, Faculteit Wetenschappen, Departement Wiskunde – Informatica
Bea Cantillon, Faculteit Sociale Wetenschappen – Centrum Sociaal Beleid
Danny Cassimon, Instituut voor Ontwikkelingsbeleid
Bruno De Borger, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie
Marc De Ceuster, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie en Antwerp Management School
Steven De Haes, Antwerp Management School
Marc Deloof, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie en Antwerp Management School
Wouter Dister, Faculteit Rechten (sinds 2018)
Ann Jorissen, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie en Antwerp Management School
Eddy Laveren, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie en Antwerp Management School
Willem Lemmens, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Centrum voor Ethiek
David Martens, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie departement Engineering
Management
Karl Pauwels, Faculteit Rechten
Bruno Peeters, Faculteit Rechten - voorzitter Antwerp Tax Academy
Nicole Plets, Faculteit Rechten
Inès Rivière, Faculteit Rechten
Rik Smet, Faculteit Rechten
Anne Van de Vijver, Faculteit Rechten
Miet Vanderhallen, Faculteit Rechten
Luc Van Liedekerke, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Centrum voor Ethiek, Departement
Management
Jacques Vanneste, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie
Leona Van Vaerenbergh, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte
Gerlinde Verbist, Faculteit Sociale Wetenschappen – Centrum Sociaal Beleid
Cassandra Vet, Instituut voor Ontwikkelingsbeleid
Bruno Blondé, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Departement Geschiedenis
Sylvie De Raedt, Research manager DigiTax

1.5.2. Algemene ledenvergadering

Ten minste eenmaal per jaar komt de algemene ledenvergadering samen voor reflectie over het te voeren en gevoerde onderzoeksbeleid. Daarbij worden de verschillende activiteiten van het voorbije jaar besproken en worden de initiatieven die reeds genomen zijn of zullen worden genomen voor het komende jaar overlopen. Hier wordt ook gereflecteerd over de verwezenlijkingen van Antwerp Tax Academy. Dit betreft de vormingsactiviteiten, studiedagen, publicaties, onderzoeksprojecten, doctoraten, samenwerkingen en dergelijke meer.

Tijdens de algemene ledenvergadering worden ook de bestaande onderzoekslijnen en mogelijke nieuwe onderzoekslijnen besproken.

1.6. Publiciteit

Antwerp Tax Academy kan voor de financiering van haar activiteiten rekenen op giften, op de financiële ondersteuning van overheden, sponsors en op de inkomsten uit studieactiviteiten en uit onderzoeksopdrachten.

Voor de praktische organisatie van haar studiedagen doet Antwerp Tax Academy beroep op de diensten van NEXUS van de Faculteit Rechten, dat in de plaats is gekomen van het Centrum voor Beroepsvervolmaking in de Rechten (CBR). Zij nemen, tegen betaling, de praktische organisatie voor hun rekening en zorgen eveneens voor de publiciteit in de vorm van flyers en nieuwsberichten.

Naast dit alles heeft Antwerp Tax Academy ook een tweetalige website (www.antwerptaxacademy.be) met een overzicht van de werking, het doel, de achtergrond, de leden, het onderzoek, de activiteiten en het nieuws van Antwerp Tax Academy. Er worden ook hyperlinks gebruikt voor verwijzing naar verschillende artikels over Antwerp Tax Academy die in de pers verschenen zijn.

2. Lopende onderzoeksprojecten en onderzoeksfinanciering

2.1. Externe financiering

2.1.1. Erasmus+ project

2.1.1.1. Project “*Learner-centered education in the field of taxation*”

De promotor van dit onderzoeksproject is Marc Deloof. Marc werkt hiervoor samen met zijn collega Tanja Kirn van de Universiteit van Liechtenstein. Het project is ondertussen afgelopen. Binnenkort zal over dit project een paper beschikbaar zijn met als titel: *'Het effect van een belastingaftrek voor het eigen vermogen op ondernemingsrisico en winstverschuivingen in ondernemingsgroepen'*. Een uitgebreide samenvatting van dit project is beschikbaar op de [ata-webpagina](#).

2.1.2. FWO-projecten

2.1.2.1. Project “*Strategische veranderingen in familiebedrijven*”

De promotoren zijn Ann Jorissen, Eddy Laveren en Ine Paeleman. De titel van dit strategisch basisonderzoek is ‘de rol van management controle systemen en informaticasystemen bij strategische verandering in (familie)bedrijven’. De onderzoekers zijn Tristan De Blick en Saher Saheli. Het onderzoek heeft een fiscale en een financiële component (nieuwe financiële instrumenten en vormen).

Het betreft een onderzoek naar de gevolgen van veranderingen binnen familiezaken. Dit onderzoek startte in september 2019 en loopt tot 2023. Vanwege de coronapandemie werd geopteerd voor telefonische enquêtes en telefonische opvolging. Daarna zal gestart worden met de analyse van de verzamelde data.

2.1.2.2. Project “The function and criteria of intergenerational inheritance”

De promotoren van het onderzoeksproject ‘*The function and Criteria of Intergenerational Inheritance Law*’ zijn Renate Barbaix en Frederik Swennen. De onderzoeker is Kamila Kaczmarek (FWO). Kamila Kaczmarek is inmiddels gestopt met haar onderzoek. Periode: 1/01/2017 - 31/12/2020. Het project waarop zij werd aangesteld, is tijdelijk on hold gezet.

2.1.3. Projecten in samenwerking met buitenlandse universiteiten

2.1.3.1. Project “Transfer Pricing”

Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met de Universiteit van Stockholm. De promotor van dit project is Ann Jorissen. De paper werd gepresenteerd op 15 november 2019 op het Management Accounting Research Group (MARG) Conference in Birmingham aan de Aston Business School. Ook is de paper ingediend voor presentatie op het EAA congres in 2020. Op 28 juni 2019 werd de paper ook gepresenteerd op het International Conference of the Management Control Association, dat gehouden werd van 26 tot 28 juni aan de University of Roehampton in London.

2.1.3.2. Project “Cultural Heritage”

Dit betreft een gezamenlijk doctoraat tussen de Universiteit Antwerpen en de Universiteit van Salerno. De promotoren van dit dubbeldoctoraat zijn Bruno Peeters (Universiteit Antwerpen), Pasquale Pistone (Universiteit Salerno) en Sigrid J.C. Hemels (Erasmus Universiteit Rotterdam). Het doctoraatsonderzoek van Andrea Mucciariello heeft als titel: “*The Use of Taxes for Regulatory Purposes and the Protection of the Cultural Heritage*”. Andrea heeft een studieverblijf gehad te Antwerpen van april 2019 t.e.m. oktober 2019.

2.1.4. Privaat gefinancierde onderzoeksprojecten

2.1.4.1. Project “Ontwerp van een flexibele waarderingstool voor ondernemingen”

De promotor van dit project is Eddy Laveren. Dit project wordt gesponsord door de firma HLB Dodémont - Van Impe & Co cvba. Tegen het einde van 2020 wordt een ruwe schets van de waarderingstool verwacht.

2.1.4.2. Project “Hoe moeten de heffingsbevoegdheden m.b.t. de inkomsten van overheidsdiensten worden verdeeld?”

Veerle Lerut voert onderzoek uit dat wordt gesponsord door Cazimir-advocaten. De promotoren zijn Bruno Peeters en Anne Van de Vijver. Veerle startte per 15 november 2020 en zal voor 40% haar doctoraatsonderzoek uitvoeren gedurende een periode van 4 jaar (van 2020 tot 2024).

2.1.5. Onderzoeksprojecten gefinancierd door de federale overheid

2.1.5.1. Project ‘Whistleblowing’

Omzetting richtlijn whistleblowing onder leiding van Sylvie De Raedt (promotor), Anne Van de Vijver en Ann Jorissen (beiden co-promotor). Dit onderzoeksproject wordt gefinancierd door FOD Economie, samen met UNamur (CRIDS). Er wordt volop gewerkt aan dit onderzoek want het zal in 2021 moeten worden opgeleverd.

2.1.6. Onderzoeksprojecten gefinancierd door Europa

2.1.6.1. Project “A modern, operational and affective customs sanction investigation and enforcement system. Conclusions and recommendations”

De promotoren zijn Bruno Peeters en Eric Van Dooren. Deze studie werd gefinancierd door de Europese Commissie over de actualisering van het douanehandhavingsrecht in Luxemburg en in België. In het raam van dit raam werden drie onderzoekers aangesteld: Erhard Vermeulen, Jesse De Bruyn en Kathleen Joostens. Het rapport met de conclusies en de aanbevelingen zal begin 2021 worden opgeleverd.

2.1.7. Onderzoeksprojecten gefinancierd door de Vlaamse overheid

2.1.7.1. Project “Taks shift binnen de Vlaamse woonfiscaliteit”

Dit project werd via een openbare aanbesteding uitgeschreven door de Vlaamse overheid, Departement Financiën en Begroting. Gerlinde Verbist en Bruno Peeters (m.m.v. Kathleen De Troeyer) tekenden er eind 2017 als promotoren op in. Het project werd toegekend en is in 2020 opgeleverd. Periode: 01/03/2018-01/09/2020.

2.2. Interne financiering

2.2.1. BOF

2.2.1.1. Project “De functie van en de criteria voor intergenerationeel erfrecht”

De promotoren van het onderzoeksproject ‘*The function and Criteria of Intergenerational Inheritance Law*’ zijn Renate Barbaix en Frederik Swennen. De onderzoeker is Linde Wuyts (BOF).

2.2.2. IOB

2.2.2.1. Project “International political economy of tax avoidance”

Cassandra Vet startte haar doctoraatsonderzoek in juni 2019 onder het promotorschap van Danny Cassimon en co-promotor Anne Van de Vijver. Cassandra Vet doet onderzoek naar ‘*BEPS-Related Technical Assistance in the International Political Economy of Tax Avoidance. A Process-Tracing Analysis to Agency and Discipline in Transfer-Pricing Auditing*’. Cassandra heeft veldonderzoek gedaan in een aantal Afrikaanse landen. Cassandra analyseert thans haar verzamelde data.

2.2.3. Mandaatassistenten

2.2.3.1. “Bewijs in fiscale zaken”

Inès Rivièrè startte haar doctoraatsonderzoek op 12 maart 2018 onder het promotorschap van Nicole Plets. De titel van haar doctoraat is: ‘*Kritische analyse van de bewijslast (verdeling) in het fiscaal recht, met het oog op een betere rechtsbescherming van de belastingplichtige*’. Inès Rivièrè bekwam ook een ‘Ernst Mach Grant’ beurs voor een onderzoeksverblijf aan de WU Vienna, Institute for Austrian and International Tax Law (Oostenrijk), gepland voor april-mei-juni 2021. Inès Rivièrè behaalde hiervoor ook een FWO-tussenkomst.

2.2.4. BOF Methusalem

2.2.4.1. Project “DigiTax”

De promotor van dit onderzoeksproject is Bruno Peeters en de co-promotoren zijn Ann Jorissen, Toon Calders, David Martens, Anne Van de Vijver. Voor meer informatie wordt verwezen naar punt 4 DigiTax.

2.3. Lopende financieringsaanvragen

2.3.1. “Onderzoek naar indicatoren voor belastingfraude”

De promotoren van dit onderzoeksproject zijn Miet Vanderhallen en Ann Van de Vijver. In dit onderzoek worden fraudeurs en hun advocaten en parketmagistraten geïnterviewd om te achterhalen waarom mensen frauderen. Ook veroordeelde fraudeurs zullen worden ondervraagd teneinde informatie te bekomen naar de redenen en de grondslagen van fraude. Dit onderzoek werd niet toegekend. Dit project werd heringediend in april 2020. Het project werd goed gerangschikt maar desalniettemin werden geen fondsen toegekend.

2.3.2. IBOF: “Taxation and reduced human intervention”

iBOF: UGent en UA: ‘*Taxation with reduced human intervention*’. De financieringsaanvraag werd ingediend door Bruno Peeters (woordvoerder), Miet Vanderhallen en van de UGent: Eva Lievens (UGent), Frank Witlox en Ruben Verborgh (beslissing in 2020). De financiering werd uiteindelijk niet aangehouden. Er wordt thans gezocht naar andere financieringsbronnen.

2.3.3. IBOF: “Digitalisation corporate governance and entrepreneurschip”

iBOF: UGent en UA (Anne Van de Vijver, Mark Deloof en Ann Jorissen) en U Hasselt: ‘*Digitalisering corporate governance en entrepreneurschip*’. Voorwerp van het onderzoek: de invloed van digitalisering op cooperative tax compliance, het gebruik van nieuwe technologieën in ondernemingen, de invloed van digitale transformatie (beslissing in 2020). De financiering werd uiteindelijk niet weerhouden. Er wordt thans gezocht naar andere financieringsbronnen.

2.3.4. ERC Grant

ERC Grant: David Martens heeft een voorstel ingediend voor een ERC Grant rond ‘*Explainable artificial intelligence*’ op 4 februari 2020. David is door naar de tweede ronde en werd in dat kader op 8 oktober 2020 geïnterviewd. Hij werd goed gerangschikt maar finaal werd geen financiering toegekend wegens onvoldoende middelen. Er wordt bekeken of het project kan worden gefinancierd bij het FWO of bij het BOF.

2.3.5. Horizon 2020

Horizon 2020: Anne Van de Vijver, David Martens en Toon Calders hebben een aanvraag ingediend (april 2020) samen met de VU Amsterdam, University of Sheffield, Deutsche Forschungszentrum für Künstliche Intelligenz, en de Fundacion Universitatia San Pablo (Madrid). Het thema is ‘*automated decision systems for tax authorities*’. De financieringsaanvraag werd niet weerhouden.

2.4. Afgeronde doctoraten

Een overzicht van de afgeronde doctoraten die vóór 31 december 2020 verdedigd werden, kan worden geraadpleegd via de [website van ATA](#). In 2020 werden twee doctoraten verdedigd.

2.4.1. Fiscale verdragsbevoegdheden in een federale staatsstructuur

Rik Smet startte zijn doctoraatsonderzoek in juli 2015 onder het promotorschap van Bruno Peeters en Anne Van de Vijver. De openbare verdediging vond plaats op 23 juni 2020. Een samenvatting van dit onderzoek kan worden geraadpleegd via de [ata-webpagina](#).

2.4.2. Strafrechtelijke handhaving van fiscale verplichtingen. Een pleidooi voor een doordachte depenalisering

Jef Van Eyndhoven startte zijn doctoraatsonderzoek in april 2014 onder het promotorschap van Bruno Peeters. Jef Van Eyndhoven verdedigde zijn doctoraatsproefschrift met succes op 2 december 2020. Een samenvatting van dit onderzoek kan worden geraadpleegd via de [ata-webpagina](#).

3. Permanente vorming douane en accijnzen

3.1. Europese erkenning

De aanvraag voor de Europese erkenning werd eind december 2020 ingediend bij Europese Commissie. De officiële beslissing tot erkenning wordt verwacht op 30 mei 2021.

3.2. Nationale erkenning

Om erkend te worden als gespecialiseerde opleiding van de in België van toepassing zijnde douane-, accijns-, en btw reglementering, moet de opleiding ten minste uit 72 uur opleiding bestaan. Opdat de algemene module nationaal zou kunnen worden erkend, werd de omvang ervan uitgebreid van 48 uur naar 72 uur. Daardoor zal de algemene module geen 8 maar 12 dagen omvatten. De aanvraag zal in 2021 worden ingediend. De nationale erkenning wordt tegen september 2021 verwacht.

3.3. Curriculumwijziging ManaMa fiscaal recht, afstudeerrichting douane en accijnzen

In 2020 werd de grote curriculumwijziging ManaMa fiscaal recht, afstudeerrichting douane en accijnzen goedgekeurd. De permanente vorming Douane en Accijnzen zal vanaf het academiejaar 2021-2022 ook openstaan voor de studenten.

3.4. Modules

De permanente opleiding douane en accijnzen is een modulair samengestelde, academisch georiënteerde specialisatieopleiding douanerechten en accijnzen die in samenspraak met de FOD Financiën en met medewerking van de privésector wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen - ATA (Nederlandstalig luik) en de Universiteit Luik (Franstalig luik). Bij het uitwerken van de opleiding is rekening gehouden met het EU Customs Competency Framework. De opleiding richt tot een gemengd docenten- én studentenkorps, afkomstig uit de FOD Financiën, de privésector, de magistratuur en de academische wereld.

3.4.1. Algemene module

De algemene module editie 2020 vond plaats op 17, 18, 20, 21 februari 2020 en op 9, 10, 12 en 13 maart 2020 met een 40-tal inschrijvingen. Deze editie was (net zoals de vorige edities) volgeboekt. Er was een ruime vertegenwoordiging van ambtenaren vanuit de AAD&A (FOD Financiën) aanwezig. De laatste dag van de opleiding was nog net vóór de lockdown. Het examen vond plaats op 4 juni 2020 en het inhaalexamen ging door op 11 juni 2020. De havenuitstap heeft plaatsgevonden op woensdag 16 september 2020, weliswaar in afgezwakte versie door de coronapandemie. De plechtige proclamatie ging door in september 2020 in het havenhuis. Er werd evenwel geen bezoek gebracht aan de haven van Antwerpen. Het programma van de algemene module editie 2020 kan in bijlage worden geraadpleegd.

3.4.2. Specialisatiemodules

Deelnemers die het algemeen programma met succes hebben gevolgd kunnen inschrijven in verschillende specialisatiemodules die in verschillende fases worden uitgerold en telkens in het Engels gegeven zullen worden. Bij het uitwerken van de specialisatiemodules wordt eveneens rekening gehouden met het EU Customs Competence Framework.

Ook in 2020 werden diverse specialisatiemodules uitgerold die hierna kort zullen worden besproken. Het programma van de specialisatiemodules kan in bijlage worden geraadpleegd. Sedert de lockdown vonden alle specialisatiemodules digitaal plaats. Alle specialisatiemodules zijn inmiddels uitgerold, behalve de module 'Risk and Compliance'. Deze module was initieel gepland voor april 2020 maar werd vanwege de lockdown uitgesteld naar 25, 26 en 27 januari 2021.

3.4.2.1. Advanced Module 'Import'

Deze module vond plaats op 27, 28, 30 en 31 januari 2020 onder leiding van de sub-coördinator Steve Mees. Het examen ging door op vrijdag 7 februari 2020.

3.4.2.2. Advanced Module 'Export'

Deze module vond plaats op 25, 26 en 28 mei 2020 onder leiding van de sub-coördinator Philippe Heeren. Het examen ging door op donderdag 18 juni 2020.

3.4.2.3. Advanced Module 'Customs taxable elements'

Deze module vond plaats van 22 tot en met 26 juni 2020 onder leiding van de sub-coördinator Patricio Diaz Gavier. Het examen ging door op vrijdag 3 juli 2020.

3.4.2.4. Advanced Module 'Customs environment'

Deze module vond plaats op 28 en 29 september 2020 en op 1 oktober 2020 onder leiding van de sub-coördinator Steve Mees. Het examen ging door op donderdag 8 oktober 2020.

3.4.2.5. Advanced Module 'Excises'

Deze module vond plaats op 19 en 20 oktober 2020 onder leiding van de sub-coördinator Dirk Aerts. Het examen ging door op maandag 26 oktober 2020.

3.4.2.6. Advanced Module 'Customs strategy in relation with international trade'

Deze module vond plaats op 23, 24, 26 en 27 november 2020 onder leiding van de sub-coördinatoren Philippe Heeren en Yves Melin. Het examen ging door op vrijdag 4 december 2020.

4. DIGITAX

4.1. Lopende onderzoeksprojecten en onderzoeksfinanciering

4.1.1. Methusalemfinanciering

4.1.1.1. Artificiële intelligentie gebruikt door de belastingadministratie, balancerend tussen efficiëntie en privacy en het recht op privacy.

Dit betreft het doctoraatsonderzoek van Emma Caeyers met als titel: '*Artificiële intelligentie: efficiëntie en privacy*' onder leiding van Bruno Peeters, Anne Van de Vijver en Toon Calders. Emma is inmiddels gestopt met haar onderzoek. David Hadwick werd op 1 november 2020 als opvolger van Emma aangesteld om dit onderwerp verder af te werken.

4.1.1.2. Fraud detection with behavioural data

Dieter Brughmans startte zijn doctoraatsonderzoek in oktober 2019 met als titel: '*Fraud detection with behavioural data*' onder het promotorschap van David Martens.

4.1.1.3. Fairness in machine learning

In september 2020 startte Daphne Lenders met een doctoraatsonderzoek dat kadert binnen het thema Fairness in Machine Learning. Haar promotoren zijn Toon Calders en Sylvie De Raedt. Daphne zal werken op de data van Vlabel (Vlaamse fiscale administratie).

4.1.1.4. Does corporate governance impact the level of tax disclosure?

Michiel Van Roy startte zijn onderzoek op 1 september 2020 met als titel: *“Does corporate governance impact the level of the tax disclosure?”*. De promotoren zijn Ann Jorissen, Anne Van de Vijver en David Martens. Michiel gaat een doctoraat schrijven op papers.

4.1.2. Externe financiering

4.1.2.1. Private sponsors

4.1.2.1.1. Taxatie van artificiële intelligentie

Kimberly Van Sande startte haar doctoraatsonderzoek in oktober 2019 onder het promotorschap van Anne Van de Vijver en Bruno Peeters. Het onderzoek wordt gefinancierd door Tiberghien Phd Research Grant.

4.1.2.1.2. Transfer pricing in digitale economie

Mariya Otto startte haar doctoraatsonderzoek in oktober 2019 onder het promotorschap van Anne Van de Vijver en Bruno Peeters. Haar onderzoek wordt gefinancierd door Deloitte Grant. Mariya startte in oktober 2019.

4.1.2.1.3. The virtual permanent establishment in international tax law

Eva Baekelant startte haar doctoraatsonderzoek op 1 september 2020 onder leiding van Anne Van de Vijver. Haar onderzoek wordt gefinancierd door EY Grant.

4.1.2.2. FWO

4.1.2.2.1. Limits and legitimacy of the use by tax authorities in the light of the prohibition of fishing expeditions

Het dubbeldocoraat van Liesa Keunen wordt gefinancierd door het FWO (dubbeldocoraat UGent en UAntwerpen). De promotoren zijn Sylvie De Raedt, Bruno Peeters en Eva Lievens (UGent). De titel van haar onderzoek luidt als volgt: *‘Big data onderzoek door de fiscale administratie: de juridische grondslag en grenzen van het verbod of fishing expeditions’*. Liesa startte aan de UGent in oktober 2019. Officieel werd ze aangesteld als (joint-)Phd van UAntwerpen sinds maart 2021.

4.1.2.3. Vlaamse overheid

4.1.2.3.1. Explainable AI

Dit doctoraat wordt uitgewerkt door Raphaël Mazzine onder leiding van David Martens. Raphaël startte zijn onderzoek ook in het najaar 2019. Het onderzoek wordt gesponsord door de Vlaamse overheid.

4.1.2.3.2. Fairness in Machine Learning

In het najaar van 2019 startte Ewoenam Topko onder het promotorschap van Toon Calders. Hij doet zijn onderzoek binnen het thema *“Fairness in Machine Learning”*. Dit onderzoek wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid. Ewoenam startte zijn onderzoek in het najaar 2019.

4.1.2.4. AXA

4.1.2.4.1. Fairness in Machine Learning

Dankzij de steun van AXA Joint Research Initiative kon het doctoraatsonderzoek van Marco Favier onder het promotorschap van Toon Calders gefinancierd worden. Marco startte in het najaar 2019.

4.1.2.4.2. Explainable AI

Dankzij de steun van AXA Joint Research Initiatve kon het doctoraatsonderzoek van Tom Vermeire onder het promotorschap van David Martens gefinancierd worden. Tom startte zijn onderzoek in het najaar 2019.

4.1.2.5. Doctoraatsonderzoek op eigen middelen

Pedro Moraya Barros: eigen financiering: 'International taxation and domestic policies: the choice for unorthodox taxation policies'. Pedro kwam in januari 2020 naar Antwerpen. De promotoren zijn Anne Van de Vijver en Ann Jorissen. Pedro is intussen opgenomen binnen CoE DigiTax.

4.1.3. Interne financiering, andere dan Methusalemfinanciering

4.1.3.1. Cooperative compliance

Wouter Dister startte zijn doctoraatsonderzoek op 28 maart 2019 onder het promotorschap van Anne Van de Vijver en Miet Vanderhallen. Het onderzoek van Wouter Dister wordt gefinancierd door BOF met als titel: *'The key success indicators of cooperative tax compliance for companies, using tax technology (namely the so called Tax Control Framework)'*.

4.1.3.2. The future of the ability to pay principle

Karl Pauwels startte zijn doctoraatsonderzoek op 12 maart 2018 onder het promotorschap van Anne Van de Vijver. Het onderzoek van Karl Pauwels wordt gefinancierd door UAntwerpen en heeft als titel: *"The future of the ability to pay principle"*.

4.1.3.3. Digitalisering en belastingheffing

Tarcisio Diniz Magalhaes: (TTZAPBOF) werd aanvankelijk aangesteld per 1 oktober 2020, maar door de covidmaatregelen werd zijn verhuis van Canada naar België bemoeilijkt. Hij startte op 1 januari 2021. Hij zal onderzoek doen binnen het thema digitalisering en belastingheffing

4.1.4. Affiliaties zonder financiële impact, met oog op indiening post doc financiering

Er werden ook 3 geaffilieerden (postdocs) opgenomen binnen DigiTax. Ze willen hun onderzoeksactiviteiten verderzetten binnen DigiTax. Het zijn veelbelovende onderzoekers. Het gaat om de volgende onderzoekers:

Aretha Campbell: Aretha studeerde in Amerika en in Spanje (Salamanca). Ze behaalde een MBA in Investments and International Business en een Phd in Law (topic: Rule of Law and Global Governance). Haar onderzoek gaat over 'the impact of automatic exchange of bank information for the Caribbean. Dit onderzoek wordt ondersteund door Anne Van de Vijver en Ann Jorissen.

Nilay Dayanç Kuzeyli: Nilay behaalde een LL.M. in Law and Economics Ph.D. in Tax Law (topic: Assessment of Universal Succession Cases in Tax Liability). Ze geeft les aan de Bilkent Universiteit in Turkije. Haar onderzoek gaat over 'the taxation of blockchain technology considering its environmental effects'. Dit onderzoek wordt ondersteund door Anne Van de Vijver en Tarcisio Diniz Magalhaes.

Alessandro Liotta: Alessandro behaalde een Master in Law, een LL.M. in International Tax Law en Phd in Law and Business (topic: Tax avoidance and intellectual property holding companies). Hij geeft les in Italië (Milaan). Zijn onderzoek gaat over 'the use of technology in combatting tax avoidance'. Dit onderzoek wordt ondersteund door Bruno Peeters en Anne Van de Vijver.

4.2. Activiteiten

De programma's van de verschillende activiteiten kunnen worden geraadpleegd in bijlage.

4.2.1. Jaarlijks congres: 'Tax and Digitalisation. Challenges and Opportunities'

Het jaarlijks congres: *'Tax and Digitalisation. Challenges and Opportunities'* werd initieel gepland in maart 2020 maar vanwege de coronapandemie kon dit congres niet fysiek doorgaan. Er werd beslist om dit congres online te laten plaatsvinden op 23 september 2021.

4.2.2. Summerschool: 'Legal Technology and Legal Innovation'

De Summerschool: *'Legal Technology and Legal Innovation'* was initieel voorzien voor van 7 tot 11 september 2020 maar vanwege de coronapandemie kon dit congres niet fysiek doorgaan. Er werd beslist om deze summerschool fysiek te laten plaatsvinden van 6 t.e.m. 10 september 2021.

4.2.3. Opleiding: 'Coderen voor juristen'

De opleiding: *'Coding for Lawyers'* vond plaats op 10, 11, 13 en 14 februari 2020. Het betreft een 4-daagse opleiding gericht juristen (professionals zoals inhouse juristen boekhouders enz).

4.2.4. Opleiding: 'Transfer Pricing'

Deze opleiding was gepland op 19 maart 2020, 26 maart 2020, 2 april 2020, 23 april 2020, 30 april 2020 en 7 mei 2020 maar vanwege de coronapandemie kon deze opleiding niet fysiek doorgaan. De sprekers zijn van oordeel dat - gelet op het onderwerp van deze vorming - de opleiding fysiek moet doorgaan. Van zodra de activiteiten weer fysiek mogen doorgaan op de campus zal deze opleiding worden georganiseerd. De nieuwe data zullen later worden bekendgemaakt.

4.2.5. Webinar DigiTax/Digi4Fed: 'Big data and artificial intelligence: the challenges for (tax) authorities'

Deze webinar heeft plaatsgevonden op 27 november 2020. Er waren 60 deelnemers. Het was een groot succes, ook omdat deze activiteit via LinkedIn werd verspreid. Via netwerking werd contact gelegd met een medewerker van de Wereldbank alsook met de heer Goossens van FOD Financien. Er wordt thans vanuit DigiTax nagegaan hoe de samenwerking met hen er concreet kan uitzien.

4.2.6. Workshop on Digital Taxation, Sustainable Investments and Green Economy

DigiTax heeft de workshop *'Digital Taxation, Sustainable Investments and Green Economy'* georganiseerd met als doel om DigiTax onderzoekers samen te brengen met onderzoekers uit andere disciplines (politieke economie, sociologie, web technology, ...) om te brainstormen rond nieuwe onderzoeksvoorstellen en om partners samen te brengen om te zien hoe er eventueel naar de toekomst kan worden samengewerkt rond nieuwe onderzoeksvoorstellen. Deze workshop vond plaats op 3 december 2020 onder leiding van Tarcisio Diniz Magalhaes. Het betreft een workshop op uitnodiging en is dus niet bedoeld voor het grote publiek. Er waren 10 deelnemers. Dat is net goed genoeg voor interactie en om goed te kunnen discussiëren rond de voorliggende thema's.

5. Samenwerkingen

5.1. Formele samenwerkingen

Antwerp Tax Academy houdt met diverse universiteiten en instanties contacten voor verdere samenwerkingen. Hieronder vindt u een overzicht van de samenwerkingen die reeds werden aangegaan:

- **Tilburg University:** Er is een samenwerkingsovereenkomst met de Universiteit van Tilburg afgesloten om bepaalde onderwerpen van de eindverhandelingen van de studenten Master Fiscaal Recht zowel toe te kennen aan een van de studenten uit de Master Fiscaal Recht en aan een Tilburgse student. Bedoeling is het rechtsvergelijkend onderzoek te bevorderen. Zo werden sinds het academiejaar 2014-2015 tot op heden een vijftal onderwerpen in overleg uitgekozen. Tevens worden docenten van de Universiteit Tilburg betrokken bij de permanente vorming douanerechten en accijnzen.
- **ICHEC – ESSF:** Er is een samenwerkingsakkoord met ICHEC (Brussels Management School) sinds 1996. De bedoeling is de wederkerige uitwisseling van docenten, studenten en onderzoekers te bevorderen.
- **ULiège (Tax Institute HEC Liège):** Deze samenwerking heeft in het verleden geleid tot diverse initiatieven zoals o.m. een dubbeldoctoraat (A. Nollet), de toekenning van internationale Francqui-leerstoel toegekend aan Prof. dr. W. Schön met UAntwerpen als onthaalinstelling en de ULuik als partnerinstelling. De permanente vorming douanerechten en accijnzen wordt eveneens in samenspraak met de Universiteit Liège georganiseerd.
- **Antwerp Management School:** zie punt 1.4.
- **Young Universities for the Future of Europe (Yufe):** De YUFE-alliantie is gebaseerd op de gezamenlijke visie van tien jonge onderzoeksintensieve universiteiten en vier niet-academische partners verspreid over heel Europa. De universiteit van Antwerpen is een academisch lid van YUFE.
- **World Customs Organization (WCO):** het WCO heeft in 2018 zijn medewerking verleend aan de permanente vorming Douane & Accijnzen.
- **Huber & Crommen PhD Research Grant:** In juni 2014 kon Antwerp Tax Academy de steun van het advocatenkantoor Huber & Crommen verwerven. Met deze middelen konden doctoraatsonderzoek Jef Van Eyndhoven gefinancierd worden. Op 2 december 2020 verdedigde Jef zijn doctoraat *'strafrechtelijke handhaving van fiscale verplichtingen. Een pleidooi voor een doordachte depenalisering'* met succes.
- **KPMG PhD Research Grant:** Het bedrijfsleven en het hoger onderwijs vinden elkaar steeds vaker, ook in de humane wetenschappen. Zo heeft KPMG Belastingconsulenten de Universiteit Antwerpen gefinancierd voor een doctoraatsstudie binnen het domein van het fiscaal recht.
- **PwC Belgium:** PwC Belgium sponsort sedert 2015 het fiscaal onderwijs aan de Faculteit Rechten van de Universiteit Antwerpen. De steun komt in het bijzonder de Master Fiscaal Recht ten goede zoals die reeds meer dan 20 jaar succesvol in Antwerpen wordt georganiseerd. Met deze financiële steun onderschrijft PwC het belang van degelijk fiscaal onderricht en onderzoek en stelt het de opleiding in staat Kristof Wuyts alumnus UAntwerpen) als onderwijsmedewerker aan te trekken.
- **EY, Deloitte, Cazimir advocaten, Tiberghien advocaten:** sponsors van doctoraatsonderzoek binnen DigiTax. In het kader van de sponsoringovereenkomst werden afspraken gemaakt om regelmatig contact te houden met DigiTax en ATA (informeel overleg, aanwezigheid op activiteiten, ...)
- **FOD Financien:** DigiTax heeft een formele samenwerkingsovereenkomst met de FOD Financien, waarbij de FOD Financien zich principieel bereid verklaart samen te werken in het kader van de onderzoeksobjectieven van DigiTax

- **Vlaamse Belastingdienst:** DigiTax heeft een formele samenwerkingsovereenkomst met Vlabel, waarbij Vlabel zich principieel bereid verklaart samen te werken in het kader van de onderzoeksobjectieven van DigiTax.

5.2. Informele samenwerkingen

- **Center for Taxpayer Rights (Nina Olsen):** DigiTax houdt contact met dit centrum en op onze respectievelijke websites wordt verwezen naar toekomstige congressen.
- **Worldbank, VIA University College (Denmark) en HMRC:** DigiTax organiseert samen met deze instanties een lezingenreeks in 2021 en plant nog gezamenlijke workshops in het najaar. Anders Agerskov van de Worldbank was eerder deelnemers van onze workshop over less developed countries (januari 2021) en op onze webinar over big data (november 2020).
- **UNamen (CRIDS):** DigiTax heeft een gezamenlijk onderzoeksproject met deze universiteit (over whistleblowing), DigiTax gaat spreken op het congres van CRIDS in november 2021 (zowel Anne Van de Vijver, Kimberly Van Sande en Sylvie De Raedt). Er zijn ook verschillende gezamenlijke publicaties (Amelie Lachapelle en Sylvie De Raedt).
- **UGent (Center for Law and Technology):** DigiTax heeft een dubbeldoctoraat met prof. Eva Lievens (Liesa Keunen).
- **Digi4Fed (BELSPO consortium bestaande uit Kuleuven, UAntwerpen, UNamur, ULiège):** DigiTax organiseerde een gezamenlijke webinar met dit onderzoeksconsortium dat onderzoek doet naar big data en artificiële intelligentie bij overheidsdiensten. Sylvie De Raedt is ook lid van het follow up comité van dit consortium.

6. Financiële situatie

De werkingsmiddelen van de Antwerp Tax Academy zijn beperkt en is afhankelijk van subsidies, sponsoring (desgevallend in natura) door derden en van opbrengsten van door Antwerp Tax Academy georganiseerde studiedagen en congressen. Met het aantrekken van onderzoeksprojecten is Antwerp Tax Academy erin geslaagd op korte termijn te komen tot de vooropgestelde zelffinanciering. De kost voor de administratieve opvolging door Nexus (interne kost) wordt door de Faculteit Rechten ten laste gelegd op het budget van Antwerp Tax Academy. Voor 2021 zal die interne kost gedeeltelijk (t.b.v. 15.000 EUR) door het centraal bestuur van de Universiteit Antwerpen worden gedragen. Op termijn wordt gestreefd naar een duurzame autofinanciering. De financiële kerncijfers zijn als volgt:

FINANCIEEL OVERZICHT ANTWERP TAX ACADEMY 2020	
OVERGEDRAGEN SALDI VAN 2019	149.691,56
INKOMSTEN (in EUR)	
Inschrijvingsgelden	154.214,50
Toelage U&S + FWO	4.500,00
TOTAAL INKOMSTEN	158.714,50
UITGAVEN (in EUR)	
Licenties software	62,93
Erelonen en honoraria	21.080,02
Kantoorbenodigdheden	50,00
Merchandising	597,50
Aankopen kantine en refter	3.122,28
Gelegenheidsgeschenken	490,83
Bijdragen en lidgelden	1.700,00
Post	23,52
Restaurantkosten	4.348,85
Aankopen cursussen en cursusmateriaal	6.044,55
Personeelsadvertenties	415,00
Inschrijvingen congressen	800,00
Uitzendkrachten	1.372,99
Overdracht saldi	36.651,93
Bankkosten	70,44
Overhead	34.393,97
Interne kosten	79.228,51
TOTAAL UITGAVEN	190.453,32
RESULTAAT 2020	-31.738,82
TOTAAL BESCHIKBAAR SALDO 2020	117.952,74

